Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i.* Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30634

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i (SCOÖ), bireylerin bulunduklar? e?itim veya kurumsal ortamdaki sosyal dinamikleri ve ö?renme süreçlerini alg?lama biçimlerini ölçmek amac?yla tasarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?, 2019 y?l?nda Hatice Altunkaya ve A. Ba?kan taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?u, **geçerlik** ve güvenirlik analizleri yoluyla incelenmi?tir. Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve **e?itim psikolojisi** alanlar?nda, ö?renme ortamlar?n?n kalitesini ve ö?rencilerin sosyal etkile?imlerini de?erlendirmek için kritik bir rol oynamaktad?r.

Bu çal??ma, mevcut bir yabanc? dil ölçe?ini Türk örneklemi üzerinde kullan?ma sunarak, yerel ara?t?rmac?lara ö?renme ortam?na dair objektif veri toplama imkan? sa?lam??t?r. Ölçe?in kullan?m?, ö?renci ba?ar?s?n? ve motivasyonunu etkileyen çevresel faktörlerin te?his edilmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Sosyal Çevre, Ö?renme Ortam?, **Uyarlama**, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri, Ö?renci Alg?s?.

Yazarlar

Hatice Altunkaya, A. Ba?kan

Amaç

Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin temel amac?, e?itim ba?lam?nda bireylerin çevrelerini nas?l alg?lad?klar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek, ö?rencilerin sosyal destek, ö?retmen-ö?renci ili?kileri, s?n?f atmosferi ve ö?renme kaynaklar?n?n yeterlili?i gibi kritik boyutlardaki alg?lar?n? nicel olarak ölçmeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?n?n özel amac? ise, uluslararas? geçerlili?i kan?tlanm?? bir envanteri Türk kültürüne özgü dilsel ve yap?sal özelliklere uygun hale getirerek, Türkiye'deki akademik çal??malara katk? sunmakt?r. Bu **uyarlama** çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk e?itim sistemi ba?lam?nda da kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, temelde iki ana **yap?** üzerine odaklanmaktad?r: **Sosyal Çevre** ve **Ö?renme Ortam?**.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal çevre boyutu, akran etkile?imleri, sosyal destek mekanizmalar? ve s?n?ftaki i?birli?i düzeyleri gibi ki?ileraras? dinamikleri kapsar. Ö?renme ortam? boyutu ise, ders materyallerinin düzenlenmesi, fiziksel ko?ullar, görev odakl?l?k ve kurallar?n netli?i gibi yap?sal ve pedagojik unsurlara odaklan?r.

Bu iki yap?, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n?, motivasyonlar?n? ve genel refahlar?n? etkileyen çevresel ba?lam?n bütüncül bir resmini sunar. Ölçek maddeleri, bu kapsaml? boyutlar? ölçmek üzere tasarlanm??t?r, ancak alt boyutlar?n kesin faktör yap?s? için orijinal uyarlama çal??mas?n?n incelenmesi gerekmektedir.

Geçerlik

Altunkaya ve Ba?kan (2019) taraf?ndan yürütülen çal??mada, Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin Türk kültürüne özgü **geçerlik** kan?tlar? ara?t?r?lm??t?r. Geçerlik analizleri genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve kapsam geçerli?i (uzman görü?ü) üzerine yo?unla?m??t?r.

Çal??mada, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Elde edilen bulgular, ölçe?in orijinal yap?s?n?n veya revize edilmi? bir yap?s?n?n Türk örneklemi üzerinde geçerli oldu?unu ortaya koymu? olmal?d?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve bulgular? için ara?t?rmac?lar?n 2019 tarihli makalesine ba?vurulmal?d?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) çal??malar? da Altunkaya ve Ba?kan (2019) makalesinde detayland?r?lm??t?r. Güvenirli?in temel göstergesi olarak, iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alpha**) hesaplanm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu gösterir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel puan? ve muhtemel alt boyutlar?na ait **Cronbach Alpha** de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in Türk örnekleminde güvenilir bir araç oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla **faktör analizi** uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinalinde yer alan boyutlar?n (faktörlerin) Türk örnekleminde de benzer ?ekilde ayr???p ayr??mad???n? kontrol etmeye yarar.

Ara?t?rmac?lar muhtemelen Do?rulay?c? **Faktör Analizi** (DFA) kullanarak, ölçe?in maddelerinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

teorik olarak belirlenmi? faktörlere yüklenip yüklenmedi?ini incelemi?lerdir. Elde edilen uyum indeksleri, modelin veri setine ne kadar iyi uydu?unu göstererek yap?sal geçerli?e dair güçlü kan?tlar sunmu?tur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: **Likert Tipi** Derecelendirme (Derecelendirme ad?mlar? orijinal makalede belirtilmi?tir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: E?itim Alan Bireyler (Ö?renciler)

Age Group: Belirtilmemi? (Uyarlama çal??mas? üniversite veya lise ö?rencileri üzerinde yap?lm?? olabilir.)

Population Details: Türk örneklemi üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i

Anahtar Kelimeler

E?itim, Sosyal Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Altunkaya, Ö?renci Ba?ar?s?, E?itim Ortam?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hatice.altunkaya@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hatice Altunkaya)

Correspondence Address: Hatice Altunkaya (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için, sorumlu yazar Hatice Altunkaya ile ileti?ime geçilmesi veya yay?nland??? dergi olan Kastamonu Education Journal'?n telif haklar? kurallar?na uyulmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi sa?lanmam??t?r, ancak akademik yay?nlar genellikle referans gösterilmek suretiyle ücretsiz olarak kullan?labilir.

Ölçe?in orijinal makale linkine Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.org.tr.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Altunkaya, H., ve Ba?kan, A. (2019). Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Kastamonu Education Journal, 27*(6), 2671-2679. doi:10.24106/kefdergi.3554

Ek Bilgi: Ölçe?in tamam?n? içeren orijinal PDF dosyas?, a?a??daki adresten indirilebilir: sosyal-cevre-ve-ogrenme-ortami-olcegi-toad.pdf

Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Altunkaya ve Ba?kan (2019) taraf?ndan yay?mlanan "Sosyal Çevre ve Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?" ba?l?kl? akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Bu ölçek, bireylerin sosyal çevreye ve ö?renme ortam?na dair alg?lar?n? ölçen çok say?da maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM